

21 ΑΥΓ. 2017

Σελίδες απάντησης: 4
Σελίδες συνημμένων:
Σύνολο σελίδων:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 101 76 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331, Fax : 210-2124524

Αθήνα 18-08-2017
Αριθμ. Πρωτ.: 373

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

ΘΕΜΑ: «Προβλήματα στην καλλιέργεια της Κορινθιακής σταφίδας της Π.Ε. Ηλείας»

ΣΧΕΤ: ① **Η Ερώτηση 5767/22-5-2017**
2. **Η Ερώτηση 5857/24-5-2017**

Απαντώντας στις παραπάνω Ερωτήσεις που κατέθεσαν οι Βουλευτές **κ.κ. Ι. Λαγός** και **Η. Παναγιώταρος**, σας πληροφορούμε τα εξής:

Όσον αφορά στο πρόβλημα που έχει εμφανιστεί στην καλλιέργεια της Κορινθιακής σταφίδας στην περιοχή της Περιφερειακής Ενότητας (Π.Ε.) Ηλείας, επισημαίνεται ότι σύμφωνα με:

- Το άρθρο 186 παρ.ΠΒβ30 του ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης-Πρόγραμμα Καλλικράτης» (Α'87), η επισήμανση και η παρακολούθηση της εξέλιξης εκθρών και ασθενειών των καλλιεργειών και εφαρμογή μέτρων για την αντιμετώπισή τους αποτελούν αρμοδιότητες των Περιφερειών της χώρας.
- Το άρθρο 17 παρ. 4α του π.δ. 132 «Οργανισμός Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας» (Α'225), το Τμήμα Ποιοτικού και Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου των Διευθύνσεων Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων είναι αρμόδιο ιδίως, μεταξύ άλλων, για την επισήμανση και την παρακολούθηση της εξέλιξης εκθρών και ασθενειών των καλλιεργειών και την εφαρμογή μέτρων για την αντιμετώπισή τους.

Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι η Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (ΔΑΟΚ) της Π.Ε. Ηλείας είναι αρμόδια για τη διερεύνηση του προβλήματος που έχει εμφανιστεί στην καλλιέργεια της Κορινθιακής σταφίδας στην εν λόγω περιοχή.

Συγκεκριμένα, η εν λόγω ΔΑΟΚ (Τμήμα Ποιοτικού και Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου) έστειλε στις 27.4.2017 στο Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο (ΜΦΙ) τρία (3) δείγματα πρέμνων αμπέλου από μη αρδευόμενους αμπελώνες παραγωγών από τις περιοχές Χειμαδιό (δείγμα 1) και Σόπι (δείγματα 2 και 3) Ηλείας. Στο διαβιβαστικό έγγραφό της η ΔΑΟΚ Ηλείας ανέφερε ότι, σύμφωνα με αυτά που της γνωστοποίησαν οι παραγωγοί, την περσινή καλλιεργητική περίοδο τα αμπέλια είχαν μεγάλη καρποφορία. Το καλοκαίρι (μήνας Αύγουστος) διαπιστώθηκε εμφάνιση εντόμων "τζιτζικάκια", για τα οποία οι παραγωγοί δεν προέβησαν σε ψεκασμό λόγω συγκομιδής. Τον χειμώνα επικράτησαν χαμηλές θερμοκρασίες. Κατά το κλάδεμα τα πρέμνα δεν εμφάνισαν δακρύρροια και το προηγούμενο διάστημα είχε επικρατήσει στην περιοχή ανομβρία.

Κατά τη μακροσκοπική εργαστηριακή εξέταση διαπιστώθηκε ότι όλα τα δείγματα εμφάνιζαν καχεκτική ανάπτυξη της νέας βλάστησης, μικροφυλλία και βραχυγονάτωση. Δεν παρατηρήθηκαν άλλα συμπτώματα, όπως χλωρώσεις ή νεκρώσεις. Το δείγμα 1 εμφάνιζε εσωτερικό, καστανού χρώματος, γραμμικό μεταχρωματισμό του ξύλου, από τον οποίον απομονώθηκαν φυτοπαθογόνοι μύκητες των γενών *Phaeoacremonium* και *Phaeomoniella*, που, σύμφωνα με τη Διεθνή Βιβλιογραφία, εμπλέκονται στο σύμπλοκο μυκήτων που προκαλούν στα νεαρής ηλικίας πρέμνα αμπέλου την ασθένεια, που είναι γνωστή με την

ονομασία “ασθένεια Petri” και στα μεγάλης ηλικίας αμπέλια την ασθένεια “ίσκα”. Η είσοδος των παραπάνω παθογόνων στο φυτό γίνεται συνήθως από πληγές, που προκαλούνται από διάφορα αίτια. Κύριος τρόπος όμως μετάδοσης της ασθένειας σε μεγάλες αποστάσεις είναι το μολυσμένο πολλαπλασιαστικό υλικό (εμβολιασμένα μοσχεύματα, υποκείμενα, εμβόλια). Σε μικρές αποστάσεις (εντός του αμπελώνα ή μεταξύ αμπελώνων) η μετάδοση γίνεται κυρίως με τα εργαλεία εμβολιασμού και κλαδέματος. Τα δείγματα 2 και 3 δεν εμφάνιζαν συμπτώματα προσβολής από φυτοπαθογόνο μύκητα.

Λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα των παραπάνω εργαστηριακών εξετάσεων σε συνδυασμό με το σχετικά υψηλό ποσοστό της ζημιάς (30-40%), εκτιμάται ότι η καθυστερημένη έκπτυξη των οφθαλμών και η καχεκτική βλάστηση, που, σύμφωνα με το διαβιβαστικό της ΔΑΟΚ Ηλείας, παρατηρήθηκε για πρώτη φορά σε πολλούς σχετικά νεαρούς αμπελώνες Κορινθιακής σταφίδας στην περιοχή της Ηλείας την τρέχουσα καλλιεργητική περίοδο, δεν είναι παρασιτικής αιτιολογίας. Η καχεκτική βλάστηση στα αμπέλια προκαλείται από διάφορα αίτια τόσο παρασιτικής όσο και μη παρασιτικής φύσης. Συνήθως προσβολές των οφθαλμών από έντομα μπορεί να προκαλέσουν ανάλογα συμπτώματα, αλλά η εξέταση των πρέμνων των τριών δειγμάτων δεν έδειξε παρουσία εντόμων. Τα συμπτώματα της καχεκτικής βλάστησης που εμφάνιζαν τα συγκεκριμένα πρέμνα ομοιάζαν με τα συμπτώματα, που προκαλούνται από τις φυσιολογικές διαταραχές, που είναι γνωστές ως “σύνδρομο της καθυστερημένης ανοιξιάτικης εκβλάστησης” (spring restricted syndrome) και “νέκρωση της κύριας καταβολής του βλαστού στον οφθαλμό” (primary bud necrosis). Στην περίπτωση των φυσιολογικών αυτών διαταραχών παρατηρείται εκβλάστηση του πρώτου αντικαταστάτη οφθαλμού, ο οποίος όμως δεν έχει αποθηκευμένους επαρκείς υδατάνθρακες, με αποτέλεσμα να δίνει αδύναμη βλάστηση, όταν εκβλαστώνει. Και οι δύο διαταραχές όμως σχετίζονται με τη μειωμένη αποθήκευση υδατανθράκων στο ξύλο του αμπελιού.

Επιπλέον, εκτιμάται ότι η μεγάλη καρποφορία, η έντονη προσβολή από “τζιτζικάκια” και η πρόωρη φυλλόπτωση, που παρουσίασαν τα αμπέλια της περιοχής την προηγούμενη καλλιεργητική περίοδο, συνέβαλλαν στη μειωμένη αποθήκευση υδατανθράκων στο ξύλο των πρέμνων και πιθανόν στην ανεπαρκή ωρίμανση των κληματίδων. Η ανεπαρκής αποθήκευση υδατανθράκων προκαλεί μειωμένη ένταση εκβλάστησης και καρποφορία την επόμενη καλλιεργητική περίοδο.

Πληροφοριακά αναφέρεται ότι η ΔΑΟΚ της ΠΕ Ηλείας (Τμήμα Ποιοτικού και Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου) έστειλε στις 15.5.2017 στο ΜΦΙ πέντε (5) επιπλέον δείγματα πρέμνων αμπελού Κορινθιακής σταφίδας από ισάριθμους αμπελώνες των περιοχών Χειμαδιό (3 δείγματα), Καράτουλα (1 δείγμα) και Αμπελώνα (1 δείγμα) Ηλείας. Όλα τα δείγματα εμφάνιζαν καχεκτική ανάπτυξη της νέας βλάστησης, μικροφυλλία και βραχυγονάτωση και η εργαστηριακή τους εξέταση βρίσκεται σε εξέλιξη.

Σχετικά με τις ζημιές που προξενήθηκαν κατά το 2016 από διάφορα καλυπτόμενα ζημιογόνα αίτια στις καλλιέργειες της ευρύτερης περιοχής της Π.Ε. Ηλείας (συμπεριλαμβανομένης και της περιοχής της Ωλένης), επισημαίνεται ότι έχει καταβληθεί το μεγαλύτερο μέρος των αποζημιώσεων, ύψους 6.300.000 ευρώ περίπου, ενώ είναι στα σχέδια του ΕΛ.Γ.Α. οι όποιες εκκρεμότητες υπάρχουν να έχουν εκκαθαριστεί, εφόσον είναι εφικτό, μέχρι το τέλος Ιουνίου του 2017.

Σημειώνεται ότι για την καταβολή των αποζημιώσεων που δίδονται από τον ΕΛ.Γ.Α., ακολουθείται μία διαδικασία, η οποία ορίζεται από την κείμενη νομοθεσία. Δηλαδή, με την εμφάνιση της ζημιάς στην καλλιέργεια:

- διενεργούνται οι απαραίτητες επισημάνσεις, γίνονται αναγγελίες και υποβάλλονται δηλώσεις,
- ο Οργανισμός, στη συνέχεια, προβαίνει σε εξατομικευμένες εκτιμήσεις,
- πραγματοποιείται η επεξεργασία των στοιχείων από το αρχείο ΟΣΔΕ που αποστέλλεται στον ΕΛ.Γ.Α. από τον ΟΠΕΚΕΠΕ στα τέλη Οκτωβρίου έκαστου χρόνου,
- κοινοποιούνται τα πορίσματα και
- ακολουθεί η καταβολή των αποζημιώσεων στους παραγωγούς που έχουν υποβάλει τη Δήλωση Καλλιέργειας Εκτροφής (ΔΚ/Ε) και έχουν καταβάλει τις ασφαλιστικές τους υποχρεώσεις που απορρέουν από τη ΔΚ/Ε.

Επομένως, είναι αυτονόητο ότι η κάθε διαδικασία που αναφέρθηκε ανωτέρω χρειάζεται και τον ανάλογο χρόνο. Ωστόσο, πολλές φορές, εφόσον είναι εφικτό, ο Οργανισμός καταβάλλει τις

σχετικές αποζημιώσεις εντός ενός εύλογου χρονικού διαστήματος από τη συγκομιδή του προϊόντος και εφόσον έχει ολοκληρωθεί η επεξεργασία του αρχείου ΟΣΔΕ, όπως προαναφέρθηκε. Σημειώνεται ότι σε σύγκριση με τα παρελθόντα έτη, όπου οι εκκαθαρίσεις ξεπέρναγαν κατά πολύ τον έναν χρόνο, για την περίοδο 2016 οι εν λόγω εκκαθαρίσεις γίνονται με ικανοποιητικούς ρυθμούς.

Αναφορικά με τις ζημιές που προξενήθηκαν σε πάγιο κεφάλαιο (αλώνια, αποξηραντήρια σταφίδας, καθώς και σε θερμοκήπια, στάβλους, αποθήκες κ.λπ.) από την πλημμύρα που σημειώθηκε τον περασμένο Σεπτέμβριο του 2016 στην ευρύτερη περιοχή της Π.Ε. Ηλείας, σημειώνεται ότι οι καταγραφές ολοκληρώθηκαν από τα κλιμάκια του ΕΛ.Γ.Α., σύμφωνα με τον Κανονισμό Κρατικών Οικονομικών Ενισχύσεων (ΚΟΕ), αρμοδιότητας ΠΣΕΑ.

Ως προς τον χρόνο υποβολής και υλοποίησης των ΚΟΕ, σημειώνεται ότι με βάση τις προβλεπόμενες διαδικασίες τα ετήσια Προγράμματα ΚΟΕ για το σύνολο της χώρας και για όλες τις καλλιέργειες υποβάλλονται στις αρχές του επόμενου έτους, αφού έχει ολοκληρωθεί το έτος ζημιάς. Αυτό γίνεται διότι, όταν υποβάλλεται ο σχετικός φάκελος στα συναρμόδια Υπουργεία και στην Ε.Ε. για έγκριση ενός προγράμματος, θα πρέπει ο φάκελος που συνοδεύει το αίτημα να είναι πλήρως τεκμηριωμένος με όλα τα στοιχεία του έτους ζημιάς, όπως ακριβώς ορίζεται στους ενωσιακούς Κανονισμούς. Η δε διαδικασία δεν δύναται να ολοκληρωθεί πριν από τη συγκομιδή του προϊόντος. Αλλωστε, για να υπολογιστεί η απώλεια εισοδήματος, θα πρέπει να έχει γνωστοποιηθεί η ακριβής παραγωγή σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας, αλλά και η τρέχουσα εμπορική τιμή διάθεσης του προϊόντος, για να υπάρχει η δυνατότητα σύγκρισης με τον μέσο όρο εισοδήματος της προηγούμενης τριετίας. Σε αντίθετη περίπτωση, εάν δηλαδή ο φάκελος υποβληθεί νωρίτερα και κατά την επεξεργασία των στοιχείων θεωρηθεί ελλιπής, υπάρχει κίνδυνος απόρριψης του αιτήματος για έγκριση του Προγράμματος.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, οι προαναφερθείσες ζημιές εντάχθηκαν στο ετήσιο Πρόγραμμα ΚΟΕ 2016. Το εν λόγω Πρόγραμμα αφορά όλες τις ζημιές που συνέβησαν το 2016 σε γεωργοκτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις των παραγωγών εξαιτίας θεομηνιών στην Επικράτεια. Επί του παρόντος, διενεργείται η επεξεργασία των στοιχείων που αφορούν στη σύνταξη του σχετικού φακέλου ΚΟΕ, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Ο εν λόγω φάκελος αναμένεται να ολοκληρωθεί το αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα και, βάσει του νέου εγκριτικού Κανονισμού από την Ε.Ε., θα κατατεθεί στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων προς υπογραφή και, στη συνέχεια, στο Υπουργείο Οικονομικών και στην Ε.Ε.

Μετά τη δημοσίευση της ΚΥΑ του Προγράμματος ΚΟΕ σε ΦΕΚ, ο ΕΛ.Γ.Α. θα προβεί σε ανακοίνωση και θα καλέσει τους ενδιαφερόμενους παραγωγούς να υποβάλουν την αίτηση για τη ζημιά που προξενήθηκε στη γεωργοκτηνοτροφική τους εκμετάλλευση από την προαναφερθείσα πλημμύρα, συνοδευόμενη από τα σχετικά δικαιολογητικά που θα αναφέρονται στην ΚΥΑ του Προγράμματος. Οι σχετικές ενισχύσεις θα καταβληθούν μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας (εξατομικεύσεις, διοικητικός έλεγχος δικαιολογητικών).

Πλέον των ανωτέρω, πρέπει να επισημανθεί ότι οι ενισχύσεις των Προγραμμάτων ΠΣΕΑ αποτελούν κρατικές ενισχύσεις που προέρχονται από τον Κρατικό προϋπολογισμό και καταβάλλονται με σκοπό τη διατήρησή της αγροτικής δραστηριότητας. Για τον λόγο αυτόν αφορούν βεβαιωμένες δαπάνες. Δηλαδή, πρώτα γίνεται η αποκατάσταση των ζημιών από τους παραγωγούς, στη συνέχεια βεβαιώνεται από τους αρμόδιους γεωτεχνικούς η πραγματοποίηση των εργασιών και ακολούθως καταβάλλονται οι αντίστοιχες ενισχύσεις. Ως εκ τούτου, δεν είναι δυνατό να δοθεί συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα καταβολής των ενισχύσεων, διότι αυτό εξαρτάται και από τον χρόνο αποκατάστασης των ζημιών από τους παραγωγούς.

Επιπρόσθετα, πρέπει να τονιστεί ότι η διαδικασία ΚΟΕ περικλείει εκτός της εθνικής και την ενωσιακή νομοθεσία. Συγκεκριμένα, για την εν λόγω διαδικασία χρειάζονται εγκριτικές αποφάσεις από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, γεγονός που συνεπάγεται τη δημιουργία δικαιολογημένης καθυστέρησης στην καταβολή των αποζημιώσεων, διότι εμπλέκονται πολλοί εθνικοί φορείς, αλλά και η Ε.Ε., όπως προαναφέρθηκε.

Ωστόσο, μετά την έγκριση του καινούργιου Κανονισμού Κρατικών Οικονομικών Ενισχύσεων, οι χρόνοι θα συντομεύσουν αρκετά και, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, μετά την έγκριση της

ΚΥΑ του Προγράμματος θα καταβληθούν οι σχετικές ενισχύσεις σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Ως προς τις ζημιές που ενδεχομένως παρατηρούνται σε καλλιέργειες από μυκητολογικές και εντομολογικές προσβολές, επισημαίνεται ότι τέτοιου είδους ζημιές δεν καλύπτονται ασφαλιστικά από τον Κανονισμό Ασφάλισης Φυτικής Παραγωγής του ΕΛ.Γ.Α. Ωστόσο, οι ζημιές από ασθένειες δύναται να ενταχθούν σε Προγράμματα ΚΟΕ, αρμοδιότητας ΠΣΕΑ, εφόσον πληρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις του Κανονισμού Κρατικών Οικονομικών Ενισχύσεων και οι Κοινοτικές Κατευθυντήριες Γραμμές για τη γεωργία και την κτηνοτροφία. Μία από τις βασικές προϋποθέσεις ένταξης σε Πρόγραμμα ΚΟΕ είναι η μείωση παραγωγής των καλλιεργειών να φθάνει στο 30% σε επίπεδο Π.Ε. σε σχέση με τη μέση απόδοση των προηγούμενων τριών ετών, με βάση τα επίσημα στατιστικά στοιχεία της χώρας.

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Σ. Κασιώτη

ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΣΙΡΩΝΗΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Βουλευτή κ. Ι. Λαγό
- ✓ 2. Βουλευτή κ. Η. Παναγιώταρο